

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo: Maribor, Cirilova tiskarna, Koroška c.
Upravištvo v Gornji Radgoni, Sp. griz 7, I. nadstr.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak četrtek zjutraj in stane s poštnino vred
za celo leto 30 K, za pol leta 15 K, za četrť leta
8 K. Posamezna številka stane 80 vinarjev.

Inserati: Ena petstolpna petitvrsta (prostor 3 mm
visok in 54 mm širok) eno krono.
Pri večkratni objavi primeren popust.

Opustošenje našega Pomurja.

Odkar je Prekmurje trajno pridruženo Jugoslaviji, je za vedno odpravljena lažnjiva in umetna meja, ki so jo ustvarili Madžari in njihovi nemški bratci med obema bregoma Mure: preje je bila Mura jez, zdaj je vez, ki veže obe pokrajini v eno telo. Široka murska dolina, omejena na eni strani z bregovi Slov. gorice, na drugi strani pa z prekmurškimi griči, z milovidno Muro v sredi, to je Pomurje ali pomurska Slovenija, kakor bi jo lahko imenovali. Če si ogledujemo Prekmurje na zemljevidu Jugoslavije, spoznamo, da brez najožjega stika z desnim murskim bregom obvisi v zraku. Zato je skupnost gospodarskih, prometnih in upravnih interesov izven vsakega dvoma.

Kakor rečeno, je madžarski in avstrijski režim te interese siloma ločil. Stiki med obema pokrajinama so se omejili na najnavadnejše gospodarske posle. Tako so prihajali Prekmurci na bivšo štajersko stran kupovat živine, prodajat žita in kupovat svojih potrebščin v Radgoni in Ljutomer. Najnaravnejša vez je bila Radgona, kjer vodi čez Muro most; drugi most je v Murskem Središču, blizu Dolnje Lendave. Vmes obdaja par prevozov, h katerim pa ni pravih cest in ki ob narastli vodi ne morejo voziti.

Za pokrajino, ki se s vsem svojim telesom tako tesno naslanja na drugo, je nastal sedaj zelo težek položaj, ki pa je težaven tudi za desni breg Mure. Važne gospodarske in prometne zapreke onemogočajo raznaši novega življenja v tej deželici, življenja, ki so mu daní vsi prvovrstni pogoji.

Te dni preteče prva obletnica, kar je Prekmurje priznane Jugoslaviji in zasedeno od naših čet. Pričakovali smo, da bo vlada s vsemi sredstvi delala na to, da se novoosvojena pokrajina kar najesneje združi z ostalo domovino. Prva in najnujnejša potreba je bil most, druga pa priklopitev Prekmurja na najbližje železniško omrežje. Vendar tekem enega leta nismo prišli nikamor. Enkrat je že dospelo vojaštvo k Muri in pripeljalo vse priprave za zgradbo začasnega mostu. To vojaštvo je približno dva meseca

pohajkovalo po vaseh, ne da bi kaj delalo. Na to pa je izginilo, pustivši za spomin tračnice za ozkotirno železnico. Položaj se je poslabšal; izgubili smo Radgono in železniško progo Radgona—Spilje. Na razpolaganje je tedaj samo en most — na skrajnem koncu Prekmurja. Tam je tudi želez. zveza, toda kdo bo hodil en dan, predno pride n. pr. iz Šalovec v Dolajo Lendavo. Železnica iz Murske Sobote čez Ljutomer k železniški progi Cakovec—Maribor, je za Prekmurje življenskega pomena. Ob prvi obletnici osvobođenja Prekmurja pa se bojimo, da leži graditev te proge v nedogledni bodočnosti. Z zasilnim mostom, ki ga morabiti dobiti in z prostim tranzitom na progi Ljutomer—Maribor bomo životarili, a težko bomo razvili vso svojo gospodarsko moč.

Da se zabrani opustošenje naše pokrajine, zahtevamo, naj vlada posveti več skrbi Pomurju in njegovim potrebam. Nedeljski narodni tabor v Gornji Radgoni je bil mogočen izraz ljudske volje. Sestisočglava množica je zahtevala, naj se nemudoma zgradi most čez Muro in prekmurska železnica, stvari, ki so za nas v malem to, kar v velikem posest Reke za celo državo. Uverjeni smo, da ta zahteva ne bo brez vsakega uspeha. Viri, ki jih ima država od cvetoče pokrajine, kakor je naše Pomurje, so tako bogati, da bi opustošenje te deželice prizadelo v drugi vrsti državo samo.

Komisija za uredbo meje.

Dne 12. avgusta 1920 je pričela poslovati v Mariboru komisija za uredbo meje. Zastopane so štiri antantne države: Anglija, Francija, Japonska in Italija, dalje delegati Jugoslavije in Nemške Avstrije. Jugoslavijo zastopa general Anton Plivelič, ki mu je pridruženo potrebno število ekspertov.

O tej komisiji, ki je za naše obmejne kraje značnega pomena, smo že večkrat poročali v našem listu. Naloga komisije za uredbo meje je v mirovni pogodbi določena sledeče: a) fiksirati (ustaliti) meje, opisane v mirovni pogodbi; b) določiti meje plebiscitnega ozemlja. Komisija za uredbo meje ima predvsem določiti mejo na onih mestih, kjer je v mirovni pogodbi

izrečno označeno, da se ima meja določiti na licu mesta. Dalje tam, kjer določba mirovne pogodbe ni povsem točna. Končno lahko na predlog ene interesiranih držav sklepa o pripadnosti kraja, ki je v mirovni pogodbi že dodeljen drugi državi, vendar mora biti ta sprememba neznatne važnosti in se ima skleniti v komisiji soglasno. V splošnem je delokrog komisije precej skrčen in omejen; v stvareh pa, ki spadajo pod njeno kompetenco, ima vso oblast. Njena navodila izrečno določajo, da se mora kar največ mogoče držati določb mirovne pogodbe, ozirati kolikor mogoče na upravne meje in lokalne gospodarske interese, izključujoč kakršenkoli narodnost, jezikoven ali verski razlog. Dalje spada v oblast komisije sestavitev zapisnikov in ureditev raznih juridičnih (pravnih) vprašanj, ki bi nastala iz uredbe meje.

To je v glavnem delokrog komisije za uredbo meje proti Avstriji. Iz navedenega lahko povzamemo, da ne bo prišlo do nobenih znatnih sprememb na naši meji. Nemški listi so svojčas razkričali, da bo imela komisija za uredbo meje polno moč in da bo lahko iztrgala kar cele pokrajine iz Jugoslavije. To je bila njihova pobožna želja, ki pa je šla po vodi. Komisija se ne sme ozirati na kakršnekoli jezikovne ali narodnostne razloge, merodajni so izključno upravni in gospodarski interesi. Vendar pa mora tudi tukaj kazati po mirovna pogodba, od katere se ne sme oddaljiti. Gre torej za priklopitev kakega studenta, njive, pota, hiše k drugi državi. Tuintam je nova državna meja posameznike hudo zadela; to se bo dalo, kolikor mogoče, zdaj urediti in popraviti. Prizadevate stranke se lahko zglašajo pri komisiji v Mariboru (prostor dek. zavoda „Vesna“), najprej pa pri našem zastopniku g. generalu Pliveliču.

V splošnem se za naše meje ne da nič več storiti. Kar smo izgubili, je izgubljeno; kar imamo, to nam ostane. Izključeno je, da bi po tej poti dobili še Radgono ozir. njene slovenske vasi. Skrbeti moramo, da nam, če mogoče, komisija za uredbo meje zagotovi prosti tranzit preko Radgone v Prekmurje. Izražamo željo, da bi se g. general Plivelič osebnostno podal na mejo in se informiral o položaju. O delovanju komisije se bomo poročali.

LISTEK.

B. Borko.

V starem dvorcu.

Sedeli smo v veliki, skoraj prazni sobi starega, lesenega dvorca in uživali dobroto gostiteljevega srca, ali če hočete pravilneje: gostiteljeve kuhinje in kleti. Leseni dvorec, kakršen je ta, se najde samo tu in tam v Slov. goricah. Na zunan in na znotraj so vsi podobni, saj je tudi s hišami tako kakor z ljudmi: ko se postarajo, ni več razlike med lepimi in grdimi. V pritličju je zidan in služi deloma za klet — nadstropje pa je iz lesa in ima na južni strani priprosto teraso, kamor si človek postavi stolec in poslušati zapeljivo šepetanje večernih vetrov s tršjem, ki je zakrilo široko vzbočena rebra bregov. To lepoto so menda čutili ustanovitelji dvorca nekje v 17. ali 18. stoletju. Zakaj praktičnega pomena terasa nima, tem manj dandanes, ko je les že tako trhel in črviv, da se previdno oprijemljš stebrov, če stopaš po nji. Sicer pa tudi stebri niso zanesljivi in navsezadnje ves dvorec ne; kvečjemu je zanesljivo vince, ki kroti tu svoje bujne sile v debeluhastih sodih pod dvorcem in še to ne.

V sobi, kjer smo sedeli, ni bilo skoraj nobenega pohištva. Čez leto je malokdo zašel v dvorec, in če, samo na par uric. Za te urice je popolnoma zadostovala dolga hrastova miza, obložena z velikimi steklenicami in čašami. Stolov je menda bilo 12 ali še več. Na steni je visel lesorez, predstavljajoč prizor iz Kristusovega življenja, delo 18. stoletja, na drugi steni slika neke brezimne svetnice, prvi neroden poskus moderne litografije: za lica namenjeno rdečilo je padlo na uho in del čela. Kljub temu je spadala na to steno in v okolico starega dvorca, saj je iz vsakega kota, iz vsake špranje in razpokline, iz vsa-

ke napol zabrisane poteze dihalo nekaj starinskega, zelo priprostega in umljivega in v svoji nerodnosti nič manj pristrčnega.

Skozi majhna okna, ki so že sama izražala boječost, iskajočo dušo onega pokolenja, ki je stavilo take dvorce, se je videlo, kako zunaj polagoma ugaša lep oktoberski večer. Zakaj bilo je v času trgatve, ko so Slovenske gorice najlepše in bi jih človek lahko primerjal veliki majoliki sladkega, kipečega vinskega mošta. To so dnevi, ki imajo na sebi nekaj stare poezije, v katerih se oglašajo polpozabljene pesmi o sv. Urbanu, čuvarju naših vinogradov; napevi, ki so sprejeli va-se nekoliko glasov davne bolesti, ko so je stiskalo grozdje za klet ošabnega grajščaka, ki pa izzvenevajo v veliki osvobodilni pean, razodevajoč veselje naših dedov tam v letih 1830—1870, ko je rodila še stara tria, nepozabljena, neprežaljena... ko so se ob sobotah in nedeljah odpirale gostoljubne kleti in zidale nove zidanice.

Zares, menda nikjer drugod ne čutiš poezije teh lepih krajev v tako umirjenem in ubranem tonu, kakor v takem-le dvorcu z lesenimi stenami, leseno streho, z brajdo okrog verande. Gospodar je našel debelo lojevo svečo in jo postavil na mizo; čez nekaj časa smo dobili še veliko sajasto petrolejko, a skozi okna je brlela večerna zarja. Iz viničarije so se slišali glasovi delavcev, ki so stiskali grozdje. Praznično, veselo je bilo vsepovsod.

Gospodar je iznova napolnil čaše in nas po že stari navadi, ki je doma v vinorodni Prlekiji, vabil, da jih izpijemo do dna. Na mizi so ležala razna jedila, pripravljena nalašč za trgatev. Sredi mize je pa stala košarica z grozdem. Zelene, rumene, rdeče in črne jagode — oh, kako nabrekle od soka, kako polne zrelosti!

Kmalu je zavladalo v družbi prijetno razpoloženje. Ostali smo z gospodarjem sami: dve gospodični, doktor Niko in jaz. Razgovarjali smo se o vsem, kar nam je prišlo na misel. Glavni predmet pa je bi-

la lepota teh krajev. Govorili smo o Vrazu, ki je z Jeruzalemskega vrha občudoval to slikovito pokrajino med Muro in Dravo in ji posvetil lepe verze v „Djulabijah“:

Ajdmó, pjesmo moja
gori u Jeruzalim,
da kip zavičaja
pred tobom razgalim.

Govorili smo o rajnem Flegeriču, na katerega nagrobni spomenik, ki se pozabljen in preziran razpada na šentbofenskem pokopališču, so dali njegovi znanci značilen napis: „Ahasver Slov. goric.“ Bela Krajina je imela takega Ahasverja, Janeza Trdino, ki je romal od hiše do hiše, od krčme do krčme. Ni čudo, da so ga imele tudi Slovenske gorice, njihovi valoviti griči, njihove zidanice in kleti, njihove pospane doline z priprostimi krčmami.

Doktor Niko je vzel iz žepa kup papirjev in je prečital svoje verze iz medjimurskih vinogradov. Zopet smo se spomnili na Stanka iz Ceroveca, ki je gledal, kako se slovenska zemlja preliva v hrvatsko: dvije rukuju se grane, da u bratskoj slozi prava si ohrane!

Gospodični ste ploskali, gospodar se smejal in natakal vino, jaz sem pa čital svoje nove verze, ki so oživljali mojemu otroškemu srcu najmilejšo godbo: pritrkavanje zvonov pri Sv. Miklavžu, zvonjenje na predvečer Velike noči in Binkošti. Takrat, ko se je „moj prijatelj Miklavž“, čigar glas je bil od vseh zvonov, ki so se slišali od šestih strani, najgloblji in najlepši, oglašal iz doline:

U mraku se lagano buđi
i glas mu sve krupnije zvoni,
dok pita za brda, za klijeti,
za suze, što loza ih roni...

(Konec prihodnjič.)

Protestiramo.

Iz Beograda prihaja vest, da je vlada na predlog finančnega ministra sklenila, podražiti železnico iznova za 200 do 300 odstotkov. Podražijo se ne samo osebni temveč tudi tovorni tarifi. To pomeni, da se podražijo tudi živila, blago in druge potrebščine. Brema, ki ga je finančni minister s svojim ukrepom naložil državi, bodo nosile v prvi vrsti najširše ljudske plasti, ki so hkrati že najbolj izčrpane. Bogatašev se bo komaj dotaknilo; njim je pač vseeno, če stane moka par kron več ali manj. Zdaj ko vsi z navivnim veseljem upamo, da že kmalu potrkajo boljši časi na duri in prineso s seboj nizke cene, dovolj kruha, premoga, drv, obleke — da odveslamo mirovnim razmeram nasproti, se pokaže najmanj priljubljeni minister — finančni minister in podražiti železnice, davčne zneske pa pretvori v dinarje. Finančni minister je velesila v državi; brez njega ne more izhajati noben drug minister. Mesto je težavno, odgovorno, najmanj hvaležno. Zlasti v sedanjih razmerah mu človek ne zaviha njegovega položaja. Ampak vsak njegov odlok se ne da odobriti, pa če si še tolikokrat prisegel na državno misel. Prav posebe ne moremo mi, ki nam sreča ne trosi blagorov bogastva na poti, mi, ki smo država in edini stebel narodne bodočnosti, odobiti podražanja železnice, t. j. zvišanja cen živilom in blagu. Odlok finančnega ministra je nepremišljen in socialno krivičen, ker zamašuje žile celi državi, kakor so železnice v naših časih. Kolikor največ mogoče cena prevoznega sredstva, to je pogoj za razmah gospodarskega življenja v državi. Viri za državne finance se še vedno nahajajo v izdatni meri drugod, ne samo med najbednejšimi sloji. Ko bo država zadnjemu milijonarju pobrala iz žepa krivične, z odiranjem, spekulacij in drugimi kapitalističnimi sredstvi iz delavnih plasti izsesane tisočake, tedaj bomo tudi mi, delavni sloji — če treba — žrtvovali polovico svojega dela za to, da se ohrani naša država. Dokler se pa davčna bremena razdeljujejo neenako, naravnost krivično — bomo vpili, ker moramo vpiti; bomo protestirali, ker je to naša dolžnost. Bojimo se, da finančni minister sploh niti mislil ni na posledice. Tak način reševanja državno-finančnih vprašanj je sila priprost in lahek, hkrati pa kočljiv in nevaren. V Italiji je radi krušnih cen padla Nitijeva vlada; pri nas bi naravnost strmoglavila, če bi imeli dober parlament. Vsekakor pa si je finančni minister Stojanovič pridobil med širokimi ljudskimi množicami zelo nepopularen glas, in je res srečen, ako se upa solnčiti v svoji slavi.

Prekmursko pismo.

Murska Sobota, dne 7. avgusta 1920.

Naši dnevni listi so že poročali o vpadu madžarske roparske tolpe na naše ozemlje. Zgodilo se je to v noči med 1. in 2. avgustom. Tolpa je napadla našo obmejno stražo in ujela dva moža. Sele, ko je nastopila naša ojačena patrulja, se je posrečilo osvoboditi oba ujetnika in vreči predrzne napadalce čez mejo. Ujeli smo dva Madžara. Naše oblasti poizvedujejo, koliko je s tem v zvezi madžarsko vojaštvo. Zanimivo je, da so Madžari skoraj istočasno vdrlili blizu Subotice čez mejo in oplenili par hiš na naši strani. Nadalje ni brez pomena, da v zvezi s tem vpadom narašča protijugoslov. agitacija v Prekmurju. Sobečki židje so tiste dni z gotovostjo računali, da pride v Prekmurje madžarska vojska. Sicer so take vesti brez vsake podlage in jim noben resen človek ne pripisuje kake vrednosti, vendar pa vznemirjajo prebivalstvo. In bi bilo treba, da bi oblasti pokazale več strogosti. V Prekmurju se sedaj vrše popis vojaških obvezancev. Prekmurci bi morali vedeti, da država, h kateri spadajo in ki je njih domovina, ne more obstojati brez vojaštva, najmanj pa v sedanji prehodni dobi. Kljub temu se kaže po vaseh nekaj odpor proti naborom, ki so se vršili že povsod drugje v Jugoslaviji. Med slov. protestanti v Püconcih je došlo minule dni do ostrih sporov med nahujskanimi trmo-glavci in orožništvom. Naše oblasti so morale pomnožiti tamošnji orožniški oddelek. To so sicer pojavi lokalnega značaja, moramo pa skrbno paziti, da jih ne naveže na svoj skrivne, daleč segajoče niti noč in dan bedede Nagy-Kanisza. Tam je gnezdo najhujših rovarjev proti osvobojenju Prekmurja in treba je največje spretnosti in previdnosti. Ali je je naši strani dovolj, o tem bi se dalo razpravljati.

Najvažnejše je zaenkrat, da se Prekmurje tesneje priklupi na Slovenijo. Kaj namerava vlada z gradbo mostov čez Muro? Teh par prevozov, kar jih imamo, ne more zadostovati za ves promet; k prevozom je treba cest in končno vendar ne mislimo, da bi z takimi srednjeveškimi občili zadovoljili agrarno Prekmurje? Izguba Radgone nas je zadela skrajno bolešno. Treba je, da vlada poskrbi nemudoma vsaj za en most, gradbeni urad pa naj takoj popravi prevoze, ki so že v precej zaniknem stanju.

Zetev je minula, žito je v shrambah in bliža se jesen. Kmet mora prodati del svojih pridelkov še pred jesenjo, ker jih po zimi ne bo mogel. Komu naj proda in kako? Spričo visokih prevoznih stroškov se bo pač redki kupec napotil v Prekmurje, ko dobi drugod cenejše pridelke in cenejši, ugodnejši prevoz. In če kmet ne proda? Zima brez beliča je brez spomladi. In ti ogromni davki! Vlada, poskrbi, da dobimo most in prejkomogoče železniško zvezo. Naj ne ostane pri samih obljubah!

Nespametno bi bilo trditi, da ni položaj Prekmurja težaven. V težavi pa poštene ljudje stopijo skupaj in si pomagajo. V Prekmurju žal ni preveč sloge

in skupnega dela. Ne vem, ali se ne bomo enkrat še grenko kesali.

Interpelacija dr. Hohnjeca.

Poslanec dr. Josip Hohnjec je 15. julija t. l. na ministra zunanjih zadev stavil naslednjo interpelacijo:

Preteklo je skoraj pol leta, odkar so Madžari zajeli in zatvorili gospoda Jožefa Klekl, župnika v Velikih Dolencih v našem Prekmurju. Župnija Veliki Dolenci leži po večini v našem Prekmurju tostran demarkacijske črte, le ena sama vas je onstran demarkacijske črte, le ena sama vas je onstran demarkacijske črte, da so Madžari dolgo časa prežali na dolenciškega župnika, kako bi ga dobili v svoje roke. Govori se, da so Madžari zvalili gospoda Klekla preko demarkacijske črte, češ, da mu je svobodno iti v mesto Sombotelj, kjer je imel v posojilnici opraviti neke denarne posle. Ko je prišel onstran demarkacijske črte, so ga kratkoma uveli, njegov voz poslali domov, njega pa so odvedli v Sombotelj, kjer so ga internirali ter ga še vedno drže zaprtega. Zakaj? Gotovo ne za to, da na gospodu Kleklu kot na eksperimentu dokažejo resnico znane prislovice: „Extra Hungariam non est vita.“ Gospodje Madžari imajo svoje posebne politične namene. Na ta način so hoteli izvesti na ono stran še druge narodno čuteče in delavne može. Madžari imajo interes na tem, da ni v severnem Prekmurju nobenega rodoljubnega in delavnega inteligenta, zlasti sedaj, ko se bodo podrobno in definitivno določevale naše državne meje. Zato so zajeli in zatvorili g. Klekla, o katerem je znano, da je mož, prešinjén z veliko ljubeznijo do našega naroda in iskren prijatelj naše ujedinjene domovine. S tem so Madžari storili zločin ne samo zoper osebo povsem nedolžnega človeka, marveč tudi zoper našo državo. Čast naše države nujno zahteva, da se gospod Klekl takoj oprosti. Pol leta že trpi po nedolžnem v zatvoru v Sombotelju, z njim pa tudi trpi med našim prekmurskim ljudstvom avtoriteta naše države. Pol leta župnija Veliki Dolenci nima duhovnika. Narod se z začudenjem vprašuje, ali naša država res nima toliko brige in moči, da bi oprostila svojega zvestega, vernega in nedolžno trpečega državljanja iz madžarskih spon. Deželna vlada v Ljubljani je že opetovano urgirala pri znanjem ministrstvu oprostitev gospoda Klekla. Odgovorilo se je, da so se zahtevala pojasnila v Budimpešti. Ne vem, ali in kakšna pojasnila so prišla iz Budimpešte. To pa vem, da gospod Klekl še vedno ni prišel iz Sombotelja, temveč je še vedno tam v zaporu.

Vprašam torej g. ministra, ali je voljan storiti vse in podvzeti tudi, če treba, ostre represalije zoper Ogrsko, da odmah pustijo na svobodo g. župnika Klekla ter ga pošljejo v njegov kraj?

Narodni tabor v Gornji Radgoni.

V nedeljo, dne 8. t. m., se je vršil v Gor. Radgoni velik tabor obmejnih Slovencev, ki lahko priča domovini in celemu svetu, da stoji za našo severno mejo neomahljiva straža narodno-zavednega ljudstva. Te lepe manifestacije se je udeležilo kakih 6000 ljudi. Če bi bile prometne zveze s Prekmurjem povoljnejše, bi se udeležba podvojila, vendar pa je tudi to število razveseljivo presenetilo naše narodne obmejne delavce, ki so ta tabor priredili. V Gornji Radgoni živahno deluje društvo „Narodna Obrana“, nadstrankarska organizacija, ki skrbi za ožje narodne potrebe na meji in si je stekla že lepši zaslug, dasiravno je našla pri vladi največ — gluha ušesa. In skupno z „Narodno Obrano“ deluje podružnica „Jugoslovanske Matice.“ Obe društvi ste priredili ta tabor, ki je bil radi tega nestranskega značaja. Iz Ljutomera so se udeležniki pripeljali z vlakom z godbo in v krojih. Bili so zastopniki Sokolov in Orlov, ter odposlanci raznih društev, zlasti požarniki v uniformah. Pridružila se jim je množica drugega ljudstva. Sprejem v Radgoni je bil lep in prisrčen. Ves trg je bil v zastavah in okrašen z vencii. Ob 9. uri se je razvil od cerkve preko Podgrada velik obhod z godbami. Obhod se je ustavljal tudi pri mostu čez Muro, kjer je sedaj meja med Avstrijo in Jugoslavijo. Na nemški strani je bilo precej gledalcev. Pevci so zapeli naše narodne himne, kojih glasovi so plavali čez Muro tja v „nemško“, v resnici renegatsko Radgono, ter pravili: „Kljub temu, da ste odpadli in izdali našo stvar, smo svobodni in neodvisni!“ To jih je bodilo in bolelo; upajmo, da bo v bodoče bolelo še bolj. Pred Posojilnico se je obhod ustavil. Z balkona je pozdravil številne udeležence gerent trga Gornja Radgona, g. nadučitelj Mavrič. Za njim je znani govornik dr. Medved v daljšem govoru naslikal naš narodni položaj in našo borbo za mejo. Njegov govor je bil sprejet z velikim navdušenjem. Dalje so govorili: odvetnik dr. Skrlak iz M. Sobote ter civilni komisar dr. Lipovščak v imenu Prekmurcev. Tabor je pozdravil tudi okrajni komisar Zavadlal iz Ljutomera, ki je pozval navdušene, da z trikotnim „živijo“ pozdravijo kralja-osvoboditelja, kar se je z velikim navdušenjem zgodilo. Po lepem govoru ravnatelja Gospodarske zadruge Jerebiča je prečital odvetnik dr. Boezio nastopno resolucijo:

Nad 6000 prebivalcev Murskega polja, Slovenskih gor in Prekmurja, zbranih na narodnem taboru dne 8. avgusta 1920 v Gornji Radgoni:

1. ogorčeno protestira proti nezaslišani krivici, ki se nam je zgodila s tem, da so nam ugrabili in iz-

ročili Avstriji Radgono in okoliške vasi, ki spadajo zemljepisno, narodnospisno, zgodovinsko, gospodarsko in kulturno k Jugoslaviji; da se nam je odvzela naravna zveza s Prekmurjem, vsled česar trpi država ogromno gospodarsko in nacionalno škodo;

2. zahteva od antante, da potom obmejne komisije popravi to krivico in nam zopet vrne ugrabljene kraje Radgono, Spilje in druge občine, razven tega pa dodeli Jugoslaviji 9 slovenskih občin v šentgot-hardskem okraju v severnem Prekmurju.

Druga resolucija naglašava važne obmejne potrebe in se glasi doslovno:

1. Odločno zahtevamo, da ukrene naša vlada nemudoma vse potrebno, da dobimo zopet zvezo z ostalim ozemljem naše države, od katere smo odrezani, odkar je mesto Radgona in železniška proga Spilje—Radgona zasedena od Avstrije. Zlasti zahtevamo, da stopi vlada čimprej v stik z merodajnimi faktori, da se uvedejo na progi Maribor—Spilje—Ljutomer direktni jugoslovanski vlaki za osebni in tovarni promet.

2. Vlada naj nemudoma oskrbi, da se Prekmurje, Mursko polje in Slov. gorice čimprej po jugoslovanskem ozemlju zvežejo z železnico z preostalo našo državo, da se rešimo mučne in neznosne odvisnosti od Avstrije.

3. Vlada naj skrbi in ukrene, da se začne takoj graditi most čez Muro v Prekmurje in se tako zopet vzpostavi zveza s tem ozemljem, katero smo izgubili z odcepljivjo Radgone.

4. Vlada naj čuva, da se bodo ugodnosti, katere so nam v členu 284 senžermenske pogodbe glede našega obmejnega prometa na ozemlju Avstrije jasno in brezdvomno priznane, katerih pa Avstrija neče izpolniti in zahteva zato neupravičene kompenzacije, in celo odstop našega ozemlja, zares točno izvajale.

5. Vlada naj nemudoma ukrene, da se ustanovi v Gornji Radgoni, ki je narodno in gospodarsko središče za sodni okraj Gornja Radgona in za Apačko kotlino ekspozitura okrajnega glavarstva, ki bo samostojno reševala vse zadeve, ki so spadale dozdaj v območje in pod kompetenco okrajnega glavarstva v Ljutomeru.

Tabor je vodil in zaključil gerent g. Mavrič. Med posameznimi govori so peveci zapeli narodne himne, na koncu pa se je intonirala „Lepa naša domovina.“

Ta lepa manifestacija je pokazala, da se vemo Slovenci brez razlike strank skupno in složno navduševati za narodno stvar. Ko bi le vedeli složno tudi delati!

Pričakujemo, in to je najmanjše, kar bi morali roditi tako veličastni narodni tabor, da bo vlada vsaj nekoliko vpoštevala obmejne potrebe in se ozirala na želje prebivalstva. Pričakujemo končno, da se bo delimitacijska komisija na vspehu tega tabora uverila, da naše meje straži ljudstvo, ki se zaveda svoje svobode in samoodločbe.

Antanta in Rusija.

Dve leti ste že, kar je minila svetovna vojska. Pričakovali smo s sladkimi upi in s čvrstim prepričanjem, da bodo v Evropi v prvi vrsti, a v Aziji in Afriki v drugi vrsti nastopile dobre in povoljne razmere za ureditev starih in novorojenih držav. In vse to na podlagi gesla, ki ga je antanta poslala v svet, da se ona bori proti četverosporazumu: proti Nemčiji, Avstro-Ogrski, Turčiji in Bolgariji za svobodo in samoodločbo zatiranih narodov.

In kaj smo doživeli? Kaj vidimo in kaj gledamo? Od vseh antantnih obljub, od vsega njenega hvaleljanja nimamo nič dobrega, nič koristnega. Povsod nered, nezadovoljstvo, novi boji, kri, poboj, plenjenje, požig in ubijanje nedolžnih ljudi. Vrednost denarja je padla. Draginja povsod. Človeška vest je zapala. Antanta hoče tako. Misli, da bo lažje gospodovala nad Evropo in ostalim svetom. Da bo na razvalinah izsesanih in oskubljenih velikih in malih narodov lažje in bolj sistematično dosegla edino pravico do politike in gospodarstva v lastno korist in v lastne namene. Ampak tokrat je prevarila samo sebe.

Nemčija je vrgla Rusijo na tla. Vbrizgala je v rusko ljudstvo strup boljševizma in nereda. Tako je dosegla, da niso Rusi pritiskali na vzhodno fronto. Ampak storila je dobro za se in za vse tiste, ki še danes ječe vsled nasilstva in od prevar. Kajti, kakor je Nemčija poteptala Rusijo, tako bo Rusija poteptala antanto. To je neizogibno. Velika Rusija gre po svoji predpisani poti. Nič zato, če se tuintam v Rusiji pojavi kak nemir ali borba. Konec teh borb pokaže rusko delo. Doživeli bomo staro resnico, da konec krona delo (finis coronat opus!).

V Kubanu se še tepejo. Katerinodar je že v boljševiških rokah. Dasiravno je član kubanskega sveta Piljuk odrezal železniško zvezo med Novorosijskim in Ekaterinodarom in si priboril luko Arabcev, ter železniško postajo Krimskaja, ta mali dogodek je prehodnega značaja, kakor so prehodni dogodki v Nikolajevu in Elisavetgorodu. Poljska je na tleh. V Moskvi se je vršil vojni svet, katerega so se udeležili generali Brusilov, Snarski in Parski, polkovniki Kamenjev Trockij in drugi.

Tudi Armenci se dvigajo, podpirani od Rusov. Predsednik ruskega vojnega sveta M. Orjinic na ruski fronti v Kavkazu naznanja voh ruske armade v Karbag, v Armenijo. Ne mejah Besarabije stoje Rusi (op. ur.: Tudi na mejah Nemčije in kmalu bodo nemara na meji Madžarske!). Položaj je vedno ostrejši. Ne potuje rumunski kralj Ferdinand zaman v Be-

ograd. Sila je, huda sila. Ali najvažnejše je, da hočejo Rusi z vsilo prodreti v Afganistan in od tod čez meje Indije. Z njimi je v sporazumu general Enver-paša, z njimi tudi Kemal-paša, a 60 milijonov indijskih Mohamedancev čaka, da Rusi prestopijo indijske meje. Prišlo bo do spora z Anglijo. Njena najbolj občutljiva peta je — Indija. Z vstajo v Indiji začena ugašati angleško solnce. Sneženi plaz drvi z vrhov Himalaje in grozi Angliji, da jo zdrobi in pokoplje. Izguba Indije bi pomenila za Veliko Britanijo izgubo vseh njenih prekomorskih kolonij.

Anglija lovi s svojo sebično, nemoralno in zvito politiko lisico. Ali ona bo pripodila volka, ki jo bode požrl. A z njo bo požrl tudi Francijo in Italijo. In Amerika gleda z mirno vestjo angleške težave in čaka na katastrofo antante. Ruski lev se je vzbudil in že renči. Renči in dviga svojo pest, ker je došla njegova doba, da kaznuje zločine 20. stoletja.

Rusijo gledamo tudi mi Jugoslovani. Tudi mi, katere antanta tlači in izkorišča, da nas izžema, kakor žolto citrino. Ni daleč čas, pa si bomo oddahnili. Mi, ki potrebujemo miru. Mi, ki potrebujemo naš Jadrin, naše morje.

(Adriaticus, „Jugoslov. Ekonomista“ št. 60).

Politični pregled.

Jugoslavija. V usodni dobi za našo mlado državo, ko nam je treba bolj kot kdaj resnih, modrih in nesebičnih državnikov, da otmemo naš državi čoln pogube, vstaja v Beogradu kriza za krizo in vsaka se zavlačuje na tako neresen način, da dober domoljub s skrbjo vprašuje: je-li to mogoče? V času ko se pripravljata aneksija našega Primorja, približuje koroško glasovanje in določajo podrobne meje proti Avstriji, se zaslepljeni v Beogradu pehajo med seboj, in pulijo za koristi strank ali celo — lastnega žepa. — Zadnje dni je bil položaj sledeč: V glavnem se bije dvoboj med parlamentarno in demokratsko zajednico. Sporni točki ste dve: agrarna reforma in vprašanje izvoza. Parlamentarna zajednica zahteva v vprašanju agrarne reforme, naj demokracija popuste v preradikalnih osnovah, ki hočejo z njimi rešiti to zaprejeno vprašanje. Dr. Korošec je povsem dosledno izjavil: Ljudska stranka sprejme zahteve demokratov glede agrarne reforme, ako demokracija pristane na to, da se dajo tudi hiše, tvornice in banke o nim, ki so jih zaslužili s svojim delom. Demokracija so pa predlagali, da popuste v svojih zahtevah, ako se Narodni in Jugoslov. klub ločita od radikalcev in izključita iz parlamentarne zajednice. To kaže dovolj jasno, da ne gre za načela in resnični blagor ljudstva, temveč le za stranko in osebe. Glede izvoza je Velizar Janković v imenu parlamentarne zajednice pristal na svoboden izvoz pšenice pod pogojem, da žito kupujejo mlinski industriji po cenah, ki bi se ugotovile na podlagi cen svetovnega trga; odbil bi se strošek za predelavo in izvoz. Tako bi se prodaja vršila pod ugodnimi pogoji, a dobiček bi ostal v državi. Demokratska zajednica je ta predlog odbila, ker so beogradske banke nakupile žito za izvoz in zastopa načelo prostega in neoviranega izvoza. Stališče dr. Vesniča, ki vodi pogajanja za nov koncentracijski kabinet, je izredno težko. Dne 10. t. m. je regentu pojasnil položaj in mu vrnil mandat, ker ne more doseči sporazuma. Regent je Vesniču svetoval, naj ena stran popusti v agrarni reformi, druga pa v vprašanju izvoza. Pogajanja se nadaljujejo. Upajmo, da bo regent tudi tokrat napravil konec neznosni državni krizi — grizi. — Važna je vest, da je čehoslovski zunanji minister Beneš dne 9. avgusta dopotoval v Beograd, kamor pride tudi rumunski minister Jonescu. Gre bržkone za vprašanje Madžarske in prodiranja boljševo.

Italija. V rimskem parlamentu so se te dni zopet slišale lepe besede o rešitvi jadranskega vprašanja, ki smo jih vajeni že tako, kakor hribovi megle. Govoril je zunanji minister grof Sporza. Med drugim je dejal: Cim prejšnja rešitev tega vprašanja je v našo in še v večjo korist kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker sosednja država mora skrbeti za lastno ureditev in se boriti s težkočami, ki so se iztegnile in povzročile velike strankarske strasti. Srečna bodočnost se bo mogla doseči, če bo prišlo naši zmernosti (?) s strani naših sosedov nasproti razumevanje za neobhodne obmejne potrebe. — Torej toliko kot nič!

Poljska preživlja izredno težke dneve. Ruske čete obstreljujejo Varšavo, vlada je morala zbežati v Krakov. Zadnje vesti pravijo, da se je poljska armada zopet zbrala in se upira prodiranju Rusov. Upati je, da pride vendar do sporazuma med obema slovan skima narodoma, toda treba je popolnoma izločiti vpliv tujih sil. Domneva se, da za Poljsko stoji Francija (seveda le politično, ker tam ni nevarnosti), za Rusijo pa Nemčija.

Tedenske novice.

Železniška komisija je zborovala minule dni v Mariboru. Predsednik jugoslovanskega odposlanstva je bil načelnik prometnega ministrstva de Rocco, prideljenih mu je bilo večje število zastopnikov naših železniških in upravnih oblasti. Udeležili so se tudi zastopniki Avstrije in Južne železnice. Razpravljalo se je v prvi vrsti o ureditvi obmejne prometa, o parinski in pregledni službi na obmejnih postajah ter o drugih prometnih vprašanjih. Glede železnice med

Mariborom in Ljutomerom so zastopniki Avstrije izprva odklanjali naš predlog o uvedbi direktnih jugoslovanskih vlakov, češ, da ne morejo prevzeti odgovornosti radi nepovoljnega razpoloženja med obmejnimi nemškimi prebivalstvom. Ko pa se jih je bilo opozorilo, da vozijo avstrijski vlaki čez jugoslovansko ozemlje in da bi se lahko vračalo nemilo za nedrago, se je zadeva uredila tako, da vozita med Mariborom in Ljutomerom vsak dan dva jugoslovanska vlaka. V vmesnih postajah od Spilja do Radgone pa ne sme nihče izstopiti ali vstopiti. Vlaka bodeja mešana (za osebni in tovarni promet). Glede jezikovnega vprašanja se je uredilo tako, da mora avstrijsko osebje na našem ozemlju govoriti slovensko in narobe naše osebje na avstrijskem ozemlju nemško. V kratkem se vrši v Ljubljani druga konferenca, ki bo rešila razna podrobna vprašanja.

Položaj na Koroškem. Kakor smo poročali že v zadnji številki, se je antantna komisija vendar le ozirala na protest Jugoslavije in ni popolnoma ugodila drzni nemški zahtevi, da se mora odpreti demarkacijska črta in omogočiti prost promet med obema pasoma. Nemci so bili tako prepričani o svoji zmagi, da so koroški nemčurji v coni A že pričeli groziti zavednim Slovincem in izobešati nemške zastave. Pogajanja med našo vlado in antantno komisijo so končala z delnim uspehom za nas: na demarkacijski črti še ostanejo jugoslovanski finančni pazniki in straže, v osebnem prometu pa se dovolijo neke olajšave. Osebam iz cone B je prepovedano v coni A govoriti na shodih ali hujskati proti jugoslovanski državi. Skupinam ni dovoljen prehod preko demarkacijske črte. Kljub temu so koroški nemčurjem na jugoslovanskem upravem ozemlju zrasli grebeni in rujejo, kjer le mogoče, proti Slovincem. V splošnem pa stoji naša stvar prekoslej dobro. Dolžnost narodno čutečih Jugoslovancev je, da potom koroških odborov kolikor največ mogoče podpirajo odločilno borbo na Koroškem.

Častno članstvo je podelilo ljutomersko orlovsko okrožje č. g. p. Iv. Pavcu, administratorju admontskih posestev v Gornji Radgoni.

Železniški tarifi se bodo odslej računali v dinarjih. Tako je sklenila železniška konferenca v Mariboru.

Ustanovni občni zbor Jugoslovanske Matice za Kapelo-Radince se vrši v nedeljo 22. avgusta s sledečim vsporedom: Sprejem gostov pri vlakoma v Radincah, ki pridejo iz Gornje Radgone in Ljutomeru zjutraj, potem skupen odhod z godbo k Kapeli, kjer bo maša, po maši pa slovesna ustanovitvena Jugoslovanske Matice pred cerkvijo. Govorilo bode več govornikov iz Maribora. Po zborovanju, ki naj bo obenem protest proti krivicam, ki se nam Jugoslovancem gode pri določanju mej, bode kosilo pri Kapeli, potem ob 3. uri po novem času odhod z godbo v Radince, tam bode velika veselica na prostem z godbo, paviljoni, kjer bode kavarna, vinarna, pivarna. Sodeluje kapelski pevski zbor in pa pevsko društvo „Zora“ iz Gornje Radgone. Cisti dobiček je namenjen v korist Jugoslovanske Matice. Domačini in pa oni iz sosednjih župnij ste vabljeni, da v velikem številu posetite to slavnost. Vabljeni so tudi Sokoli in Orli v kroljih. Vozi poseben vlak zvečer iz Radince in sicer ob 9. uri zvečer proti Ljutomeru in Radgoni. — Pripravljali odbor Jugoslovanske Matice.

Razglas. Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani razpisuje in objavlja nastopne ofertalne licitacije zaradi nabave potrebnih količin kruha, mesa, ovsa, sena, slame in drv za čas od 1. septembra 1920 do 31. avgusta 1921. Natančnejše podatke glej „Uradni list“ števil 90. — Vodstvo državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani.

Vojaška rokodelska šola. Okrajno glavarstvo v Ljutomeru nam naznanja, da se v smislu razglasa polkovne okr. komande sprejme 100 učencev v voj. za natlijsko (rokodelsko) šolo v Kragujevcu. Prošnji se mora priložiti: 1. dovoljenje starišev ali varuha, potrjeno od politične oblasti, 2. krstni list (starost med 12 in 15. letom), 3. šolsko spričevalo (štirje razredi ljudske šole), potrdilo pristojne občinske oblasti o državljanstvu SHS.

Uradni naslov za našo državo. Osrednja vlada je odredila, da se mora uradno uporabljati izključno naziv: „Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev“, ne pa: kraljestvo, država SHS ali drugače.

Čehoslovsko ministrstvo narodne obrambe razpisuje ravnokar redni nabor letnikov 1896, 1899 in 1900. Vsi čehoslovski podaniki, stanujoči v oblasti deželne vlade za Slovenijo, kateri so rojeni leta 1896, 1899 ali 1900, se pozivljajo, da bi bodisi osebno ali pismeno naznanili svoj sedanjí naslov pri konzulatu čehoslovške republike v Ljubljani, Ereg št. 8. Z naslovom naj se navede: leto in kraj rojstva, pristojnost, ime starišev, stan in dokumente, katere imajo pri sebi. — Konzulat čehoslovške republike v Ljubljani.

Ljutomer. Poročili so se v zadnjem času: trgovec g. Fran Repič z gđ. C. Katenikovo iz Trsta, učitelj g. Ciril Mikl z gđ. Reziko Seršenovo, hčerko blagopok. tržana in veletrgovca Franca Seršena. — Mladim parom obilo srečel!

Ljutomer. Narodna šola v Ljutomeru vabi na šolsko prireditve, ki se vrši v nedeljo, dne 22. avgusta, v telovadnici s sledečim sporedom: 1. Nastop mladinskega orkestra. 2. Spevoigra „Slava rokodelstvu.“ A. Kosi. 3. Igra „Kovač hoče biti!“ Začetek po večernicah.

Stane Cividini naznanja p. n. občinstvu otvoritev svoje brivnice v Gornji Radgoni! Spodnji gris št. 3 ter se priporoča naklonjenosti občinstva!

Izlet na Obir. Nedeljski jutranji vlak ima iz Sinče Vasi direktno zvezo v Zelezo Kaplo, kar omogočuje najlepšo udeležbo vseh članov SPD. Priprave so v polnem teku.

Iz Radgone.

Radgona, dne 8. avgusta 1920.

Stirinajst dni je, kar se greje naše mesto v solnce „zlate svobode“. Ti žarki so tako žgoči, da se je že marsikaj posušilo. Tako ni več belega kruha, zelo se je dvignila cena mesu in drugim potrebščinam, po vaseh govorijo o rekvizicijah. Sicer pa je to postranskega pomena. Glavno je, da lahko vsi veliki in mali otroci iz polnega grla vpijejo „Heil“. V tem tiči pomen osvobojenja.

Poročali ste že, da nas je obiskal dr. Renner. Dne 3. t. m. pa je prispel v mesto dr. Kamnikar. Kakor znano, pripisujejo obmejni Nemci temu možu vso zaslugo, da so Jugoslovani izgubili radgonsko ozemlje. Priznati je treba, da je častihlepn dr. Kamnikar zares mnogo delal — proslula je njegova spomenica, vrhovnemu svetu, kjer pravi, da so stajerski Slovinci drug narod kakor kranjski — toda zaslugo za izgubo Radgone imajo izključno Italijani, ki so z njo krili svoj umik, ko so v teritorialni komisiji sramotino propadli s svojim predlogom o plebiscitu v Mariboru. Če se zdaj dr. Kamnikar smatra za „osvoboditelja“, mu lahko pustimo to veselje. Ko je prispel v Radgono, so ga sprejeli z velikim navdušenjem. Proti večeru je par radgonskih izjivačev napravilo škandal: pričeli so streljati na jugoslov. vojaško stražo na desnem bregu Mure. Padlo je deset strelcev. Drugod bi se taka žalitev neodvisne države kaznovala na ostrejši način; jugoslovanske oblasti so šle molče preko nje.

Preganjanja tukajšnjih Slovencev so na dnevnem redu. Pri tem se radgonska fakinaža poslužuje značilnega orožja: gnilih jajc. Pretečeni teden so bile slovenske hiše čez noč namazane z gnilimi jajci. Tudi osebe niso varne, da jih kdo pri belem dnevu na ulici ne bombadira s smrdečim dokazom renegatskega podivjanosti. Nič boljše ni v okoliških slovasih. Tam je vsa oblast v rokah par podreptnikov radgonske gospode. Ti ljudje v slovenskem jeziku na najgrši način sramote Slovence. Človek bi se razjokal, ko vidi te žalostne sadove renegatskega. Zavedni Slovenci ki jih je v teh vaseh lepo število, se skoraj niti ne upajo pokazati iz hiše. Avstrijska oblast je sicer poslala v vsako vas par orožnikov, da delajo red. Toda kako se tako „delanje reda“ izvršuje v praksi, že vemo iz izkušnje. Med temi orožniki jih je nekoliko, ki so pravi Nemci. Ti so se čudili da spadajo popolnoma slovenske vasi pod Avstrijo. Eden je dejal: „Ce bi Jugoslavija imela pametnejšo vlado, bi se to ne zgodilo.“ Nemci, ki so res Nemci, nimajo interesa na hujskanju dr. Kamnikarja in tovarišev proti Slovincem.

Kako popustljiva je jugoslovanska vlada, kaže naslednje: Vsakemu Nemcu iz Radgone se dovoli prehod v Jugoslavijo — v Gornjo Radgono — tudi najbolj znanim hujskačem. Ti ljudje si drznejo javno na ulici hujskati proti Jugoslaviji in tolažiti svoje že silno razredčene pristaše v Gornji Radgoni, da bodo tudi oni „odrešeni.“ Nasprotno pa nemške oblasti ne dovoljujejo Slovincem vslopa v Radgono. In če bi se kdo že pokazal na radgonski ulici, vemo, kaj bi se z njim zgodilo (prim. slučaj g. Malgaja).

Listnica uredništva.

Vsled selitve in nagle obolelosti urednika se je izgubilo več dopisov. Prosimo, da nam dopisniki oprostite in če ni stvar zastarela, pošljete svoje dopise vnovič. Priporočamo se za nadaljnje dopisovanje. Zlasti so nam dobrodošle vesti iz Pomurja.

VABILO NA

redni občni zbor

Gospodarske zadruga za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice, r. z. z o. z., ki se vrši v nedeljo dne 22. avgusta 1920 v dvorani Posojilnice v Gornji Radgoni.

DNEVNI RED:

1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Volitev članov načelstva.
5. Slučajnosti.

§ 36 zadržnih pravil: Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del zadržnikov. Ako bi tega ne bilo, vrši se čez pol ure drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati. Načelstvo.

Posestvo na prodaj.

Blizu Sv. Trojice v Slov. gor. se proda 5 oravov zemlje, hiša in gospodarsko poslopje. Kupec bo imel takoj 10 polovnjakov pijače in 4 polovnjake vina. Proda se tudi 8 sodov in vsa živila. Denarja v gotovini ni treba mnogo, ker je zadolženo. Kupec se naj oglasi pri Vinko Zorman, Sv. Trojica v Slov. gor.

Zdravilišče Slatina Radenci

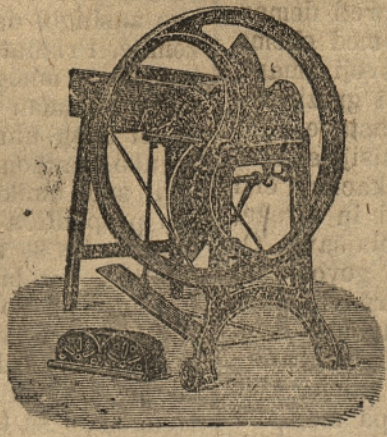
Glasovite Radenske zdravilne kopeli so p. n. posetnikom od 30. maja do 15. septembra na razpolago. V zdraviliščni restavraciji je poskrbljeno za najboljšo postrežbo po zmernih cenah.

letos zopet odprto!

Po možnosti bode vpeljan vozovni promet med zdraviliščem, Radgono in Mursko Soboto. Za obilen poset se priporoča zdraviliško — — — — — RAVNATELJSTVO.

Velika zaloga vsakovrstnih kmetijskih strojev

vitler, mlatilnic, čistilnic, slamoreznic, reporeznic, sadnih in grozdničnih mlinov, sadnih in grozdničnih preš, parilnikov, sejalnih in kesalnih strojev itd. Dobara transnisijs, benzinovih in plinovih motorjev, opetarskih strojev in strojev za izdelovanje cementne robe, opreme za mline, valčevih stolic. Popravila vsakovrstnih kmetijskih strojev.

Tovarna strojev in li-varna železa in kovin
K. & R. JEŽEK,
Maribor, Aleksandrova cesta št. 51/II.
v hiši „Drave“.

Zveza slov. trgovcev v Celju

ima na zalogi od vlade dodeljene stvari in sicer: sladkor, sol, petrolej, vžigalice navadne in **Ciril Metodove**. Naročila naj se naslovijo direktno na Zvezo.

Telefon 135 Brzjavlj.: Kreditno blago.

BRZOJAVKA! Novo manufakturno blago dospelo! — Velika izbira — najnižje cene! **Prepričajte in ogledajte si zalogo v trgovini Senčar, Mala Nedelja.**

MASTIN

primesaj krmi; vsak teden eno pest, če pa se rabi kot nadomestilo za krmo tedaj pa dve pesti. Pet zavojčkov Mastina, prahu za pitje zdrave, debele živine, za 6 mesecev za vsako živinico. Dobil je najvišjo kolajno v Londonu, Parizu, Rimu, Donaju. Tisoče gospodarjev ga hvali in ponovno kupuje. Zahtevaj ga pri lekarnarju ali trgovcu, vaak ga lahko prosto prodaja. Ali pa piši lekarni **Trnkosy v Ljubljani, Kranjsko**, po 5 zavojčkov. Stane K 30/50 s poštnino.

Benzinmotor

z mlatilnico se prod. Vekoslav Bratina, Križevci pri Ljutomeru.

MALI

umetni mlin, ali trgovino z nekoliko zemlje želim kupiti ali v njem vzeti. Ivan Ivanuš, mlinar in trgovec v Motniku pri Kamniku.

Miši, podgane, stenice, ščurki

in vsa glazena mora pogininiti ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 8—, za podgane in miši K 8, za ščurke K 10—, posebna močna tinktura za stenice K 10—, uničevalec moljev K 8—, prašek za uši v obleki in perilu K 6—, in K 10—, proti mravljam K 10, proti ušem pri perutnini K 10—, prašek proti mrčesom K 10—, mazilo proti ušem pri ljudeh K 5— in K 10—, mazilo za uši pri živini K 6— in 10—, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 10—, mazilo proti garjam K 10—. Pošilja po povzetju zarod za eksport. M. Junker, Zagreb 45, Petrinjaka ulica 3.

Konec draginje

Veletgovina **STERMECKI** razreže celo zalogo platna, čirja, tiskarine, volne, hlačvine in sukna v ostanke ter razpošilja iste po čudovito znižani ceni v zavojih po K 500— in K 1000—. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega iz ora. Kar ne ugaša se zamenja ali vrne devar. Pri naročilu več zavojev se prilazi razna darila.

R. Stermecki, Celje št. 301.

40 novih, močnih polovnjakov

prod. VATROSLAV KOSI, Poljčane.

Trgovski učenec

lepega vedenja, zanesljiv in pošten se sprejme takoj v službo pri tvrdki Alojsij Kranz, trgovina modnega manufakturnega in špecerijskega blaga v Ljutomeru. **Zahteva se osebna predstava s starši in šolske spričevalo.**

GARJE

srbešico, kraste, lišaje uniči pri človeku mast proti garjam. Brez vonja in ne maže perila. 1 lenček za eno osebo s poštnino K 12/50 v lekarni **TRNKOSY** v Ljubljani.

Izjava

Obžalujem in preključem vse, kar sem govoril o gospodični Sonji Antloga.

Franc Šinkovec.

Pristopajte k „Jugoslov. Matici“.

„Balkan“

Import : **MARIBOR** : Eksport

nudi prave švedske vžigalice, poper singapore, sultanine, cvebe, Marsala vino, medicinalno, dateljne, pralno italijansko milo, piment, morsko sol i.t.d. po najnižji ceni, samo na debelo.

„CROATIA“ zavarovalna zadruga v Zagrebu

ustanovljena leta 1884.

Podružnica za Slovenijo v Ljubljani, Stari trg 11.

ZAVARUJE: Življenske rente, do otrokom, glavnice na življenje, zgradbe in premičnine proti škodi požara in stole, steklene šipe proti razbitju, proti vlomu in telesnim nezgodam. — Posebno zavarovanje proti nezgodam na železnici in parobrodu za celo življensko dobo. Sprejema v vseh krajih Slovenije sposobne zastopnike in potnike, katerim se nudi prilika znatnega zaslužka. — Zastopnik v Gor. Radgoni je gospod **ZDRAVKO VRLIČ**, Spodnji griz št. 7.

Gospodarska zadruga

za Prekmurje, Mursko polje in Slov. gor. r. z. z. o. z.

Ima v zalogi po najnižjih dnevnih cenah razno manufakturno blago za moške in ženske obleke, barhente, vseh vrst platno, kuhinjsko posodo, riž, čaj, papriko, usnje, podplate, moške in ženske čevlje. Vseh vrst moko, zdrob, otrobe, testenine.

Kupuje zrnje, sadje, kožo, vino, sadjevec, žganje, sploh vse poljedeljske pridelke.

Posreduje pri nakupovanju strojev in vseh gospodarskih potrebščin.

Kupovati in prodajati zadrugi imajo pravico samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni in pri podružnicah. Osrednja trgovina in pisarna v Gornji Radgoni. Podružnice: Cankova, Murska Sobota, Beltinci, Dolnja Lendava, Križevci pri Ljutomeru.

Pozor!

Pozor!

K. Worše, Maribor

Gospodska ulica št. 10.

Veletgovina z manufakturnim blagom. Priporoča svojo bogato zalogo po jako **znižanih cenah**.

Združene veletrgovine v Celju

A. Kolenc, Elsbacher, Cvenkel in Ravnikar

priporočajo po znižanih cenah: slanino, svinjsko mast, bučno olje, mazilno olje, koruzne in pšenične mlevske izdelke, oves, kavo, Zlatorog in slavonsko milo.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. zadr.
z n. z.

Hranilne vloge

sprejema in jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. pošto-čkovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposojuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje pri Posojilnici svoj dolg naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vknjižbo novih, kakor tudi za izbris plačanih posejil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9. do 12. ure dop. Ako pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila

se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta št. 14, zraven kolodvora.